

Ara fa vint i cinc anys: El Beat Josepmaria Escrivà durant deu dies per Catalunya

Quan, no rarament, haig de referir-me als ensenyaments que Jesús dirigeix al grup dels seus deixebles, o a la multitud dels qui el segueixen, no em resulta fàcil de trobar la denominació justa que s'hagi de donar a la peça literària que els conté. Ho dic, pensant en les paraules pronunciades al Sopar Pasqual, o als atris del Temple de Jerusalem, que recull sobretot Sant Joan, o les de la Muntanya, a Galilea, reportats per Mateu o Lluc.

No m'agrada parlar de sermó, perquè la paraula llatina que hi ha donat lloc, no tenia necessàriament el sentit de predicació eclesiàstica a què ha quedat reduït. Tampoc, de discurs, que s'utilitza més per a actes oficials o polítics. Potser aniria millor la d'allocució, en la qual, al seu sentit genèric, s'afegeix el d'exhortació. I no semblen prou vives o adients les de conferència, exposició, o de xerrada. No em desplaça el mot de parlament, que té un valor ampli. Li podria escaure el de conversa o col·loqui, perquè moltes vegades parla en resposta a algú. Per bé que no sigui pròpiament un nom, les seves paraules sorgeixen com una expansió cordial.

I el mateix em succeeix amb la manera de qualificar les reunions del Mestre amb els seus: conversa, trobada, encontre, tertúlia, etc., que en tot cas suggereixen l'adjectiu familiar.

Una qüestió anàloga se'm presenta quan rememoro les característiques dels contactes amb la gent, que es van produir, del 20 al 30 de novembre de 1972, durant l'estada en terres catalanes del Beat Josepmaria Escrivà de Balaguer, dins el període de dos mesos que va passar a la Península ibèrica, del qual es compleixen ara justament 25 anys.

És veritat que es tractava d'una persona que participava d'una manera pròpia de la jerarquia eclesiàstica, i podia sentir-se pas-

Ferran Blasi i Birbe
Doctor en Teologia
Periodista

tor de moltes de les persones que acudien a escoltar-lo: de vegades en grups relativament petits, que cabien en la sala d'estar a Castelldeusa, a Premià de Dalt, en el saló d'actes de l'IESE, a Pedralbes, o en el Bell-lloc del Pla, a Girona; i d'altres, en aplegaments de més de cinc mil persones, en un poliesportiu com el de l'Escola Brafa, a Nou Barris, a Barcelona. Allò tenia l'aire de tertúlia familiar, i no d'una prèdica -que hauria estat el propi si s'hagués tractat de l'homilia d'alguna de les misses que en diverses ocasions havia celebrat davant molta gent.

Està clar que realitzava una tasca de catequesi -d'ensenyament o d'enrobustiment de la fe-: en molts casos d'una feina de sembra, la llavor de la qual havia de donar fruit al llarg dels anys, i sens dubte, encara ara, transcorregut un quart de segle, i sobretot tenint en compte que les seves paraules, a més de circular de manera viva, oralment, han quedat recollides en publicacions escrites o cintes de vídeo.

A mi, el record d'aquell viatge m'evoca la seva paraula càlida, plena d'imatges, pedagògicament eficaç, que ajudava a captar la dimensió familiar de la vida cristiana, com en el fet de despertar en tots la consciència de la condició de fills de Déu, o també de la Santa Mare Església, contemplada aquesta, tan a escala universal, com en cada Església local, i en la porció del Poble de Déu, que és l'Opus Dei, que ell, per designi diví, havia fundat, i del qual tingué cura des de la seva naixença, el 2 d'octubre de 1928. Aquest es mostrava també, efectivament, "com una gran catequesi", i "un camí de santificació en el treball professional i en el compliment dels deures ordinaris del cristià", destinat a ser, com en la paràbola evangèlica, talment "el llevat en la massa".

I així, en una manera de dir en què ressonava la crida universal a la salvació, podia remarcar gràficament que "de cent ànimes ens n'interessen cent", i que tenia també el seu paral·lel en "la crida universal a la santedat", que ha estat recollida en el document central del Concili Vaticà II, la Constitució *Lumen Gentium*, sobre l'Església (39-42).

Vam sentir-lo parlar amb un llenguatge senzill, de les seves intuïcions sobrenaturals, tan bellament expressades: que els fidels cristians poden ser "contemplatius enmig del món", que "han de santificar el treball, santificar-se en el treball, i santificar els altres amb el treball".

I en certa manera, la multiplicitat d'actes en què participava,

Vam sentir-lo parlar amb un llenguatge senzill, de les seves intuïcions sobrenaturals, tan bellament expressades: que els fidels cristians poden ser 'contemplatius enmig del món' que 'han de santificar el treball, santificar-se en el treball, i santificar els altres amb el treball'.

la diversitat de temes, o la varietat de situacions de cadascú, donava actualitat a aquell concepte de “la unitat de vida”, que formava part dels seus ensenyaments de sempre, que passà també al contingut d’un altre document conciliar -el decret *Presbyterorum ordinis* (n.14)-, i que es refereix a la desitjable unió o compenetració, entre els diferents aspectes de la vida, l’ascètic -els exercicis personals de pietat que apropen a Déu-, el professional -el compliment de tots els deures seculars, familiars, professionals o socials-, i l’apostòlic, que mou tots els fidels a comunicar l’Evangeli, a ajudar els altres a ser millors. Ell deia, en aquest sentit, que podem fer molt més que el llegendari Rei Mides, que tenia l’estrany poder de convertir en or tot el que tocava: amb l’oferiment de totes les obres a Déu, nosaltres podem convertir en oració, en glòria de Déu, en realitat sobrenatural, tot el que constitueix la pròpia vida. Això equivaldria al que havia dit el seu successor, Álvaro del Portillo -que l’acompanyava, com sempre, en aquell periple-: que la santificació pròpia i l’afany per contribuir a la dels altres són com la part còncava i convexa d’un mateix objecte.

I es podrien esmentar altres al·lusions a una vida que ha de ser una, els diferents aspectes de la qual no es poden separar però tampoc confondre: s’ha de viure l’ètica en la vida personal i en la pública; no s’ha de reduir la moral a un sol dels manaments, en detriment dels altres; la pietat ha de tenir expressions no sols en privat sinó també en públic; la fe ha d’estar present en tot moment, quan es fan les oracions personals i quan se serveix la cosa pública, tot respectant l’autonomia de les realitats seculars, i la llibertat de tots.

Tenien sempre les seves paraules un to familiar, de confidència, de diàleg, impregnades d’alegria, de confiança, de bon humor, i expressades de manera entenedora amb aquell “do de llengües” que demanava per als seus, per tal de dir les coses amb el llenguatge adient, perquè tothom les entengués en la circumstància de cadascú.

Va ser la seva presència, en diverses poblacions del nostre país -Barcelona, L’Hospitalet, Girona-, i en ràpides escapades a d’altres, com un buf d’aire lliure. Per alguna cosa, li plaïa de repetir passatges de l’Escriptura, com aquests: “on es troba l’Esperit del Senyor, hi ha llibertat” (2Cor 3, 17) o “La veritat us farà lliures” (Jn 8,32), que ell havia fet reproduir a l’oratori de Monterols. Per la mateixa raó, li agradava de repetir que volia deixar com a herència als seus fills, el bon humor i l’amor a la llibertat.

seugibof nonaf

S’ha de viure l’ètica
en la vida personal
i en la pública;
no s’ha de reduir la
moral a un sol
dels manaments,
en detriment
dels altres.